15 Δεκεμβρίου 2025

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Θέατρο, Κινηματογράφος, Ντοκυμανταίρ, TV και Διαδίκτυο / Πολυμέσα - Multimedia / Συναξαριακές Μορφές

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας – Αυγοτέμπερα επί ξύλου – Βρίσκεται στο Ίδρυμα του Ευαγγελιστού Μάρκου στην Θέρμη Θεσσαλονίκης – Γιώργος Χατζής© (hatzis-art.blogspot.com)

Εορτάζει στις 15 Δεκεμβρίου εκάστου έτους.

Ελευθέριος, ως αδουλόνους φύσει,
Σπάθας θεωρών, ουκ εδουλούτο πλάνῃ.
Δίον Ελευθέριον δεκάτῃ πέφνε φάσγανα πέμπτῃ.

Βιογραφία

Ο Άγιος Ελευθέριος γεννήθηκε τον 2ο αιώνα μ. Χ. στην Ελλάδα (κατά άλλους στην Ρώμη) από πλούσιους γονείς. Τότε αυτοκράτορας ήταν ο Κόμμοδος και ο Σεπτίνος Σεβήρος. Ορφανός από πατέρα, ανατράφηκε σύμφωνα με τις επιταγές του

Ευαγγελίου από την ευσεβέστατη και φιλάνθρωπη μητέρα του, Ανθία (της Ευανθίας γόνος, στιχηρό Εσπερινού) (ίδια ημέρα) η οποία έγινε χριστιανή ακούοντας το κήρυγμα από μαθητές του Απ. Παύλου.

Διακαής πόθος της Ανθίας ήταν να επισκεφτεί τη Ρώμη, που τα χώματά της είχαν βαφτεί με το αίμα των Αποστόλων Πέτρου και Παύλου. Κάποτε, λοιπόν, αποφάσισε και πήγε. Μαζί πήρε και το νεαρό γιό της Ελευθέριο. Ο επίσκοπος Ρώμης Ανίκητος (17 Απριλίου), όταν είδε τον Ελευθέριο εκτιμώντας την πολλή νοημοσύνη του, τη θερμή πίστη και το αγνό ήθος του, τον έλαβε υπό την προστασία του.

Σε ηλικία 15 ετών χειροτονήθηκε από τον επίσκοπο Ρώμης Ανίκητο, διάκονος και έπειτα από τρία χρόνια χειροτονήθηκε ιερέας. Από τη θέση αυτή ο Ελευθέριος αγωνίστηκε με ζήλο για τη διδαχή του ποιμνίου του, και σε έργα φιλανθρωπίας. Αργότερα και σε ηλικία είκοσι ετών, με κοινή ψήφο κλήρου και λαού έγινε επίσκοπος Ιλλυρικού, σημερινής Αλβανίας με έδρα την Αυλώνα.

Μα χειροτονήθηκε τόσο μικρός; Στο ερώτημα δίνει απάντηση ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης…. Γράφει σε υποσημείωση του Συναξαριστού του: «Ας μη θαυμάζει κανείς ότι αυτός ο άγιος χειροτονήθηκε σε ηλικία αντίθετη με τους ιερούς κανόνες της 6ης Οικ. Συνόδου και της τοπικής Συνόδου της Νεοκαισαρείας, οι οποίοι ορίζουν ότι ο διάκονος χειροτονείται στη ηλικία των 25 χρόνων, ο πρεσβύτερος στα 30 και ο επίσκοπος πάνω από 30. Αυτό έγινε γιατί ο άγιος Ελευθέριος έζησε πριν ακόμη γίνουν οι παραπάνω κανόνες, οι οποίοι έγιναν αργότερα».

Η χειροτονία του αγίου Ελευθερίου, όπως γράφει κάποιος βιογράφος του, έγινε «κατ’ οικονομίαν» Θεού, λόγω των μεγάλων αρετών και της σοφίας του με την οποία προσείλκυε στον Χριστό τους ειδωλολάτρες. Η γλυκύτητα του λόγου του, που επιβεβαιωνόταν με τα πολλά θαύματα του, έκανε αυτούς που βρίσκονταν στην πλάνη να ασπαστούν την χριστιανική αλήθεια.

Η φήμη της αρετής του Αγίου Ελευθερίου ήταν τόσο μεγάλη που έφτασε μέχρι τη Βρεττανία. Έτσι, ο βασιλιάς της, Λούκιος, έγραψε επιστολή στον Ελευθέριο και του δήλωνε ότι αυτός και ο λαός του επιθυμούσαν να γίνουν χριστιανοί. Ο Ελευθέριος αμέσως ανταποκρίθηκε, στέλνοντας δύο εκπαιδευμένους στην πίστη άνδρες, που κατήχησαν και βάπτισαν χριστιανούς τον Λούκιο με το λαό του.

Όταν ο Σεπτίμιος Σεβήρος πληροφορήθηκε την χριστιανική δράση του Ελευθερίου διέταξε την σύλληψή του. Έπειτα από πολλά βασανιστήρια ο Ελευθέριος οδηγήθηκε από τους ειδωλολάτρες στην αρένα της Ρώμης. Τα άγρια ζώα όμως δεν τον άγγιξαν, γι’ αυτό και αποκεφαλίσθηκε μαζί με την μητέρα του.

Έτσι ο Άγιος Ελευθέριος πέρασε «εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ» (Προς Ρωμαίους, η’ 21). Δηλαδή στην ελευθερία της ένδοξης κατάστασης των παιδιών του Θεού.

Η Σύναξή του τελείται στο μαρτύριο αυτού, πλησίον του Ξηρολόφου.

Ο Άγιος Ελευθέριος θεωρείται βοηθός των εγκύων γυναικών. Τους δίνει «καλή λευτεριά». Πολλές γυναίκες επικαλούνται τη βοήθεια του και ακουμπούν το εικονισματάκι του αγίου πάνω τους. Η αντίληψη αυτή αναφέρεται και σ’ ένα προσόμοιο στιχηρό της εορτής. «Τῶν ἐπιτόκων γυναίων Πάτερ κηδόμενος, ἐλευθερίαν δίδως, τῷ Ναῷ σου φοιτώσαις....», δηλαδή, Φροντίζεις Πάτερ τις έγκυες γυναίκες που καταφεύγουν στο ναό σου δίνοντας του ελευθερία....

Ἀπολυτίκιον
Ἦχος πλ. α’. Τὸν συνάναρχον λόγον.
Φερωνύμῳ σου κλήσει καλλωπιζόμενος, ἐλευθερίαν παρέχεις καὶ ἀπολύτρωσιν, τοῖς προσκάμνουσι δεινῶς, ποικίλας θλίψεσιν, Ἐλευθέριε σοφέ, ἱερῶν καλλονή, Μαρτύρων ἡ ὡραιότης· διὸ μὴ παύσῃ βραβεύων, ἀναψυχὴν τοῖς σὲ γαιρέρουσι.

Ἕτερον Ἀπολυτίκιον
Ἦχος δ’.
Καὶ τρόπων μέτοχος, καὶ θρόνων διάδοχος, τῶν Ἀποστόλων γενόμενος, τὴν πρᾶξιν εὗρες θεόπνευστε, εἰς θεωρίας ἐπίβασιν· διὰ τοῦτο τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομῶν, καὶ τῇ πίστει ἐνήθλησας μέχρις αἵματος, Ἱερομάρτυς Ἐλευθέριε· Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἕτερον Ἀπολυτίκιον (Κατέβασμα)
Ἦχος πλ. α’. Τὸν συνάναρχον Λόγον.
Ἱερέων ποδήρει κατακοσμούμενος, καὶ αἱμάτων τοῖς ῥείθροις ἐπισταζόμενος, τῷ Δεσπότῃ σου Χριστῷ μάκαρ ἀνέδραμες, Ἐλευθέριε σοφέ, καθαιρέτα τοῦ Σατᾶν. Διὸ μὴ παύσῃ πρεσβεύων, ὑπὲρ τῶν πίστει τιμώντων, τὴν μακαρίαν σου ἄθλησιν.

Κοντάκιον
Ἦχος β’. Τοὺς ἀσφαλεῖς.
Ὡς καλλονὴν τῶν ἱερέων Ὅσιε, καὶ προτροπὴν τῶν Ἀθλοφόρων ἅπαντες, εὐφημοῦμεν καὶ αἰτοῦμέν σε, Ἱερομάρτυς Ἐλευθέριε· Τοὺς πόθῳ σου τὴν μνὴμην

ἑορτάζοντας, κινδύνων πολυτρόπων ἐλευθέρωσον, πρεσβεύων ἀπαύστως, ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Κάθισμα

Ἦχος α’. Τὸν τάφον σου Σωτὴρ.

Ἐλεύθερον τὸν νοῦν, ἐκ παθῶν κεκτημένος, ἐγένου τοῦ Θεοῦ, γνησιώτατος δοῦλος, καὶ πλάνης ἠλευθέρωσας, τοὺς καλῶς σοι ποθήσαντας, ἐναθλήσας δέ, ὡς ἱερεύς τε καὶ Μάρτυς, Ἐλευθέριε, διπλοῦν ἐδέξω τὸ στέφος, πρεσβεύων σωθῆναι ἡμᾶς.

Ὁ Οἶκος

Ἔπιδε εὔσπλαγχνε Ζωοδότα, ὡς φιλάνθρωπος μόνος καὶ οἰκτίρμων Θεός, τὴν τῆς ψυχῆς μου σκοτόμαιναν, καὶ πανσθενεῖ δεξιᾷ σου Λόγε, τῶν παθῶν ἐλευθέρωσον τῆς αἰσχύνης, ὅπως τὸν σὸν Ἱεράρχην ὑμνήσω Ἐλευθέριον· αὐτὸς γὰρ ὄντως ἐκ μήτρας ἐγνωρίσθη σοι, καὶ καθηγίασται, καὶ ἀνετέθη σοι, ὡς Σαμουήλ, ἀπὸ μητρὸς ἱερᾶς σοι τῷ Κτίσαντι, πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Μεγαλυνάριον

Τῆς ἐλευθερίας τῆς ἐν Χριστῷ, τοῖς δεδουλωμένοις, χρηματίσας μυσταγωγός, κληρονόμος ὤφθης, Σιὼν τῆς ἐλευθέρας, ἀθλήσας Ἐλευθέριε ὡς ἀσώματος.

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

Ακούστε το απολυτίκιο!

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Ο Άγιος Ελευθέριος με την μητέρα του Αγία Ανθία

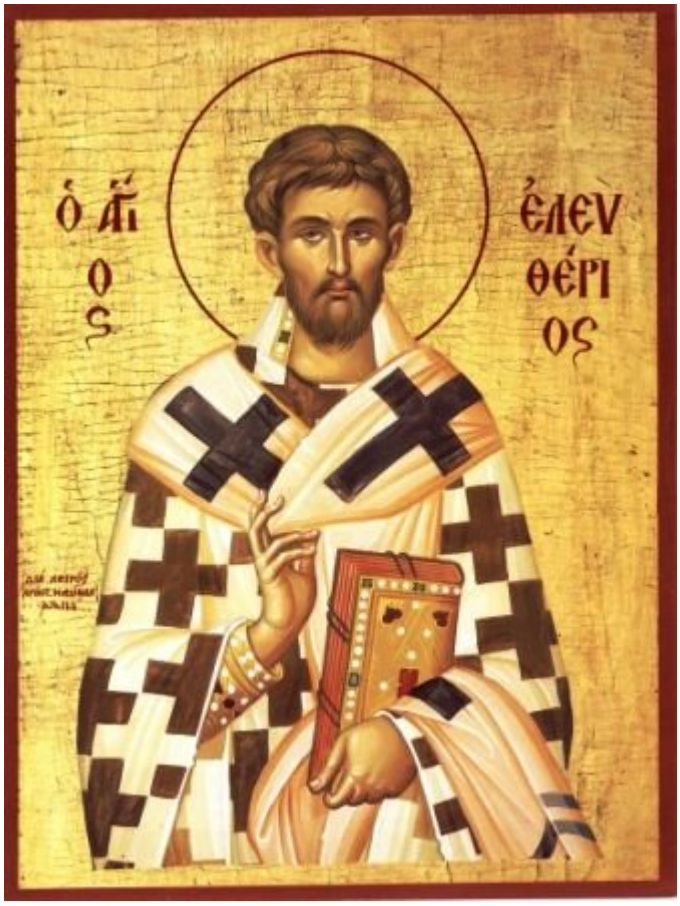

Ἅγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας - Julia Hayes© (www.ikonographics.net)

Image not found or type unknown

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας – Julia Hayes© (www.ikonographics.net)

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας – Καζακίδου Μαρία© (byzantineartkazakidou. blogspot.com)

Ὁ ἅγι
ἐλευθέ
ρι

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας – Δημήτριος Βάσσος© (dimitriosvassos.

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας

Ο ΑΓΙΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

ΕΛΕΥ
ΘΕΡΙ

Ο
ΑΓΙΟΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

Ο ΑΓΙΟϹ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟϹ

Άγιος Ελευθέριος ο Ιερομάρτυρας – Ι. Ν. Οσίων Παρθενίου και Ευμενίου των εν Κουδουμά, δια χειρός Παναγιώτη Μόσχου (2006 μ.Χ.)

Πηγή: saint.gr